

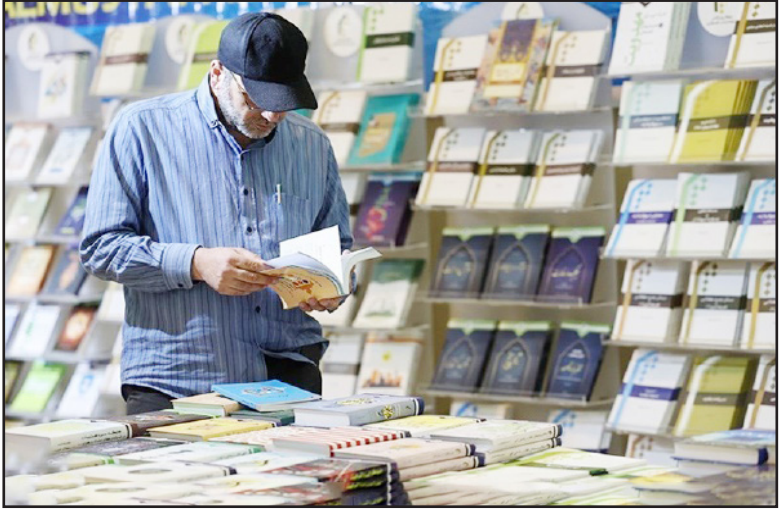
تیپ مهم‌تر از تربیت /سبقت هزینه آرایش از آموزش

یک تحقیق جدید نشان می‌دهد که چطور افزایش تورم از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ بر حذف محصولات فرهنگی از سبد خانواده‌های ایرانی تأثیر گذاشته است.

کتابچه «هزینه‌کرد فرهنگی ایرانیان در سال ۱۴۰۲» به کوشش شبنم لشگری و با همکاری سیدمحمدحسین ویلیخانی و محمدعلی امینی از سوی ناشر منتشر شد و در دسترس علاقه‌مندان به حوزه فرهنگ قرار گرفت. هدف از تدوین این اثر، بررسی تغییر سبد فرهنگی خانواده‌های ایرانی زیر سایه مشکلات اقتصادی است. نویسنده تلاش دارد با نگاهی به این تأثیرپذیری، سهم آب رفته فرهنگ از سبد خانواده‌های ایرانی را از بازه زمانی ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ بررسی کند یعنی سال‌هایی که اقتصاد ایران با چالش‌های متعددی روبرو شد و فراز و فرود مختلفی از پشت سر گذاشت؛ از برداشته شدن بخشی از تحریم‌ها تا بازگشت دوباره آنها و افزودنه شدن تحریم‌های جدید که اقتصاد و معیشت ایرانیان را نشانه گرفته بود.

طبق بررسی‌های صورت گرفته و آمارهای منتشر شده، ررسی نرخ تورم بر اساس آمارهای رسمی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران طی ۳۰ سال گذشته نشان می دهد، بالاترین نرخ تورم سالانه در کشور در سال ۱۳۷۴ یعنی دولت دوم مرحوم هاشمی رفسنجانی به میزان ۴۹٫۴ درصد ثبت شده است. پس از آن رکورد بعدی نرخ تورم بالا در سال ۹۹ یعنی دولت دوم حسن روحانی به میزان ۴۷٫۱درصد به ثبت رسیده است. همچنین براساس آمارهای منتشر شده از سوی مرکز آمار، میزان نرخ تورم در سال ۱۴۰۰ برابر با ۴۶٫۲، در سال ۱۴۰۱ برابر با ۴۴٫۵، در سال ۱۴۰۲ برابر با ۴۰٫۷ و در سال ۱۴۰۳ برابر با ۳۳٫۵ درصد اعلام شده است. بر کسی پوشیده نیست که با وجود ادامه‌دار بودن تورم، نوسانات نرخ ارز و تأثیر آن بر قیمت تمام شده اقلام مختلف، آنچه در وهله نخست از سبد خانواده‌ها حذف خواهد شد، اقلام فرهنگی است. بررسی‌های آماری ناظر نیز حکایت از آن دارد که هزینه‌کرد ایرانی‌ها از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ از این زمینه آب رفته است؛ به طوری که از ۱۱٫۷ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۷٫۵۵ در سال ۱۴۰۲ رسیده است و در این مدت روند نزولی طی کرده

از دسته مد و پوشاک است. همچنین تنها سهم مد و پوشاک و محصولات زیبایی از مجموع هزینه‌کرد خانوار به بیش از یک درصد می‌رسد. با نگاه به سهم دسته‌های مختلف فرهنگی از کل هزینه‌کرد خانوار، می‌بینیم که دسته خدمات و محصولات زیبایی، نوشت‌افزار و حیوانات خانگی از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۲ کمترین کاهش را تجربه کرده است. این در حالی است که دسته مد و پوشاک در همین بازه شش ساله تقریباً یک درصد کاهش سهم داشته است. همچنین دسته مذهبی از ۷۳٫۰ به ۴۲٫۰ درصد رسیده است. به بیان دیگر سهم مذهبی و گردشگری از کل هزینه‌کرد خانوار در این سال نصف شده است. سهم مد و پوشاک تقریباً یک چهارم کمتر شده و سهم دسته‌ای همچون خدمات و محصولات زیبایی کاهش چندان قابل توجهی نداشته است. در حوزه نشر نیز کاهش خرید مردم محسوس است؛ به طوری که از ۱۸/۰ درصد از کل هزینه‌های خانواده‌ها در سال ۱۳۹۶، به ۱۰/۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده و روند تدریجی کاهش را نیز تجربه کرده است. در حوزه صوت و تصویر، از ۲۶/۰ درصد از کل هزینه‌ها در سال ۱۳۹۶ به ۱۰/۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده است. در بحث آموزش نیز این مسئله قابل بررسی است؛ به طوری که از ۱۶۰ درصد از کل

هزینه‌ها در سال ۱۳۹۶ به ۷۶/۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده و روند تدریجی کاهش هزینه‌کرد در این حوزه نیز ملموس است. در بخش تفریح و سرگرمی نیز آمارها حکایت از آب رفتن سهم ایرانی‌ها دارد؛ به طوری که از ۱۸/۰ درصد از کل هزینه‌ها در سال ۱۳۹۶ به ۱۰/۰ درصد در سال ۱۴۰۲ رسیده و روند تدریجی کاهش نیز طی سال‌های مورد بحث در این زمینه نیز قابل رؤیت است. بنا بر آمار منتشر شده در «هزینه‌کرد فرهنگ ایرانیان ۱۴۰۲» از منظر سهم هزینه‌کرد فرهنگی خانوار در دهک‌های مختلف درآمدی، دهک اول با ۵٫۲۹ درصد کمترین و دهک نهم و دهم به‌طور مشترک با ۸٫۴۸ درصد بیشترین سهم را در هزینه‌کرد فرهنگی از مجموع هزینه‌های خانوار داشته‌اند. البته این سهم برای دهک اول در سال ۱۴۰۱ معادل ۶۰٫۳ درصد بوده که با کاهش همراه بوده است.

آمارهای منتشر شده ضمن نشان دادن کاهش تدریجی توان خانواده‌ها برای استفاده از محصولات و خدمات فرهنگی، مسائل مهمتر دیگری را نیز بیان می‌کند و بر هزینه‌کرد بیشتر دولت‌ها در بحث مسائل فرهنگی آن هم زیر سایه جنگ اقتصادی و تأثیرات منفی آن بر جامعه به ویژه اقشار آسیب‌پذیر صحه می گذارد.

فلوشیپ تهران پایه‌گذار اتفاقات زیربنایی نشر ایران خواهد بود

تا بتواند ناشران کشور خودش را به بازار جهانی متصل کند و بتوانند با انعقاد قرارداد به کسب درآمد بیشتر کمک کنند. بعید می‌دانم با این عبارت و با این صراحت تاکنون فلوشیپی نظیر این دوره، برگزار شده باشد. فلوشیپی که در آن تعدادی از ناشران، نهاده‌ا، آژانس‌ها و انجمن‌های ایرانی نیت‌نام کنند و صاحب میز شوند تا مقابل آن‌ها نیز تعدادی از ناشران، آژانس، مؤسسه، نشریه و انجمن خارجی در نمایشگاه حاضر شوند تا به همدیگر آشنا بشوند و تعاملات بیشتری داشته باشند.

کشفی معتقد است حمایت نهاده‌ا و دستگاه‌های مربوطه از این فلوشیپ به اعتبار و استمرار آن کمک بسیاری می‌کند.

وی ابراز امیدواری کرد در دوره‌های آتی و در مسیرزایی‌ها و سیاستگذاری این اتفاق علاوه بر انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک، نهاده‌ای دیگر دخیل در کتاب کودک ایران از جمله انجمن نویسندگان کودک‌ونوجوان، شورای کتاب

علی کاشفی خوانساری امیدوار است برگزاری فلوشیپ تهران بتواند زمینه‌ساز تحریک و تشویق افراد به کارهای زیربنایی و پایه در نشر ایران بشود.

به نقل از ستاد خبری سی‌وششمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، سیدعلی کاشفی خوانساری گفت: فلوشیپ کتاب تهران را باید ذیل یک موضوع کلان‌تر، ریشه‌ای‌تر و اصلی‌تر دید و آن تعامل صنعت نشر ایران با بازار جهانی است، در واقع موضوعی به‌نسبت قدیمی به‌حساب می‌آید، یعنی باید نشر ایران با بازار جهانی تعامل داشته باشد.

نویسنده کتاب «آسمان و آینه» ادامه داد: محصولی که به‌عنوان محصول فرهنگی در ایران تولید می‌شود همانند تمامی کالاها، از صنایع دستی و پتروشیمی گرفته تا هر کالای دیگری، امکان صادرات، درآمدزایی و ارزآوری دارد؛ پس برای تحقق این مهم، لازم است ما با جهان ارتباط داشته باشیم.

کاشفی خوانساری ادامه داد: ضرورت هر اقدامی در حوزه‌های گوناگون دانش و تکنولوژی، صنعت، کشاورزی، تجارت و بازرگانی تعامل با دنیا است و صنعت نشر نیز از این قاعده مستثنی نیست. بحث درباره ضرورت تعامل ادبیات کودک‌ونوجوان ایران با سایر دنیا اتفاق جدیدی نیست، اما در این سال‌ها با جدیت پیگیری نشده است.

این پژوهشگر ادبیات کودک‌ونوجوان با تأکید بر اینکه برای بهبود تعاملات جهانی ایران با بازارهای جهانی انجام ایده‌های موردی و پراکنده که به‌صورت فردی اجرایی می‌شود چندان راهگشا و مؤثر نیست، ادامه داد: متأسفانه در این سال‌ها همایش و پژوهشی درباره سابقه تعامل نشر ایران با بازار جهان از سوی دست‌اندرکاران منتشر نشده است، اما ارائه و انتشار چنین محتوایی می‌تواند به‌سبب مفید باشد. به‌عنوان کسی که در

عراقی‌ها پای روایت نویسنده ایرانی از شاعر مشهور عرب می‌نشینند

داستانی مورد توجه قرار گرفته است؛ عشق میان او و زلفا(همسر دعبیل)، بستری جذاب برای ماجراهای فراوان این رمان است که نویسنده کویتیه بر اساس داده‌های تاریخی به بازسازی و بازآفرینی ماجراها و حوادث پیردازد.

تازه‌ترین اثر مظهر سالاری منتشر شد/ فوت و فن داستان‌نویسی از زبان خالق «رؤیای نیمه شب»

این کتاب، داستان عاشقانه‌ای است از شاعری به نام مدیح خزاعی که در زمان خلافت عباسی به زندگی می‌کرده است. دعبیل در سفری به سوی بغداد با کاروانی از اسیران زن مواجه می‌شود که برای کنیزی به دربار حکومت برده می‌شوند و در میان آن‌ها دختری زیبابی به نام و غنیه که شجاعت و ظلم ستیزی‌اش در مقابل مأموران ظالم، دعبل را شیفته خود می‌کند.

شاعر جوان با دیدن دختر اسیر که نالمش زلفاست، به دنبال رسیدن به اوست و بعداز ملاقاتش با وی که با رنج و زحمت بسیار فراهم شد، طایفه فراوان دختر به اهلیت «علیه» (سلام) را متوجه می‌شود و نه یک دل بلکه ده

حق انتشار رمان «دعبیل و زلفا» نوشته مظهر سالاری از سوی آژانس ادبی تماس به انتشارات دارتمکین عراق واگذار شد.

رایت‌مکین عراق و زلفا» نوشته مظهر سالاری به کوشش آژانس ادبی تماس به انتشارات دارالتکمین عراق واگذار شد.

مظهر سالاری در این اثر در قالب داستانی عاشقانه جوانان را با روزگار پرمشقت امامان هفتم و هشتم آشنا می‌کند. زندگی‌نامه داستانی دعبیل خزاعی که در طول حیات خود، بارها از عراق به ایران سفر کرده، حالا با زندگی نامه داستانی خود از ایران به عراق سفر می‌کند، این شاعر عرب که اصالتاً کوفی است و در زمره نوابغ شعرای عرب است، سروده‌های بسیار زیبایی به ویژه در مدح اهل بیت(ع) دارد. در نهایت دعبیل به جرم عاشقی، به دست خلیفه عباسی کشته می‌شود.

«دعبیل و زلفا» در واقع روایتی عاشقانه از آشنایی و زندگی پر فراز و نشیب «دعبیل خزاعی»، شاعر اهل بیت(ع) و همسر سارث ناپذیرش زلفاست؛

در این کتاب، مقاطعی از زندگی دعبیل در زمان امام موسی بن جعفر(ع) و امام رضا(ع) به صورت

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۶۸۴

۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۴ // با ما همراه شوید

www.serajonline.com - @serajname

فرهنگ و هنر

تحلیلی بر زندگی در خانواده های متزلزل

دکتر مجتبی خندان
(پژوهشگر عرصه خانواده)

خودشان به رفتار والدین بسیار اعتراض می کنند.

و حقوق

افراد جامعه، برخوردار از حمایت های قانونی هستند که با ضوابط مشخصی، شامل حال شناخت حقایق عالم و کشف بخشی از واقعیت ها، انگارناپذیر است. دین اسلام، عقل را حجت باطنی خاوندن منان دانسته است. امام کاظم (ع) می فرمایند: یا هشام، ان الله علی الناس حجتین: وجه ظاهره و وجه باطنه، فاما الوجه الظاهره: فالربل و الانبیاء و الائمة، و اما الباطنه فالعقول؛ (۱۰) «ای هشام، به درستی که خدا دو حجت دارد: یکی حجت ظاهری که رسولان، انبیا و امامان هستند، و دیگر حجت درونی که عقل ها هستند.» این تصور از خرد، درست است و خردگرایی است. اینکه فکر کنیم فقط خرد را به آن هدایت کرده است، می تواند برای ما زندگی موفق و پایداری بسازد، اما اینکه فقط به عقل توجه و تمسک کنیم و جز با دلیل عقلی چیزی را نپذیریم، تصویری نادرست از خردگرایی است. اینکه فکر کنیم فقط خرد می تواند مسائل پیچـنـد ی موضوعات پیچیده ی زندگی را حل کند، راه های دیگر شناخت را کم ارزش یا بی ارزش بدانیم؛ حکمت، فطرت، احساس، شهود، سنت و ارزش ها را، کم اهمیت بشماریم و خرد را تا سر حد خدایی بالا ببریم؛ تصویری نادرست است.

د نسبی گرای

پس از اینکه دانشمندان علوم تجربی نظریاتی مطرح کردند که با نظریات دانشمندان پیشین مغایر و معارض بود، اعتبار و قطعیت نظریات علمی متزلزل شد. برای مثال، روزی بظلمیوس گفته بود: خورشید به دور زمین می گردد و پس از آن، کورتیک لهستانی، این نظریه را رد کرد و گفت: زمین به دور خورشید می گردد. روزی تصور عمومی این بود که باید از هنر زیستن برخوردار بود، با تلاش فراوان خود را به شخصیت متعالی رساند و از پند و اندرز پیروی کرد تا به فردی خوب تبدیل شد، ولی پس از آن فروید این نظریه را مطرح کرد که انسان موجودی اخلاقی نیست که در چارچوب قوانین اخلاقی عمل کند یا ژرف اندیشی های اخلاقی آگاهانه داشته باشد، بلکه موجودی است تابع غریزه که باید با نیروهای مرموز درونی که

روای درک اوست، کنار بیاید. همچنین، پس از نظریه ی داروین در زیست شناسی و نظریه ی کارل مارکس در جبری قوانین، تاریخ، اینشتین نظریه ی نسبیت را مطرح کرد.ز نتایج آنچه گذشت، نسبی گرایی لجام پیوسته در اخلاق بود. برای مثال نمی توان گفت که ازدواج کردن بهتر از مجرد بودن، یا ادامه ی زندگی مشترک بهتر از طلاق است. این تصور، نقش مؤثری در تزلزل خانواده ایفا کرد. کسی که بتواند در فلسفه ی اخلاق، ثابت کند بایدهای اخلاقی ما برخاسته از هست هاست و ایندلوژی ما بر جهان بینی مبتنی است، همچنین مفاهیم ارزشی و اخلاقی رقم می زند، قراردادی نیستند که نسبی باشند، بلکه بر مفاهیم عینی مبتنی هستند، طبیعی است که از تزلزل فاصله می گیرد.

ه) تساهل

معنای صحیح تساهل این است که افراد در مواردی، و نه در نظر قانونی، حق دارند کارهایی انجام دهند و ما نباید سخت بگیریم و با آن مقابله کنیم، بلکه باید بپذیریم که حق فرد این است که می تواند آن کار را انجام دهد. افراد جامعه، زمانی اهل مدارا هستند و تساهل می کنند که تفاوت ها را تحمل کنند، اما لزوماً به این معنا نیست که باید فردی یا فردی را دوست داشته باشیم. شما وقتی می گویند: «من کار پدرم را تحمل می کنم»، معنایش این نیست که با کار او موافقت یا کار او را دوست دارید. در زمان ما، تساهل دارای ابعاد تأیید شده است و تصور می شود کسی اهل تساهل است که کار دیگران را تأیید کند. برای مثال، اگر مرد خانواده، سقط جنین همسرش را بپذیرفت و آن را تأیید کرد، فردی دربار تلقی می شود، اما اگر مخالف سقط جنین بود، به او انگ ناپردباری می زنند و افراد جامعه به اینکه دوست ندارند به ناپردباری متهم شوند به جای اینکه از عقیده ی خود دفاع کنند و نسبت به آنچه پیراموشان می گذر، حساس باشند و احساس مسئولیت کنند، در پی این هستند

که ثابت کند ناپردبار نیستند. لازمه ی این طرز فکر، این است که درباره ی بسیاری از مسائل، یی خیال شوند و در برابر هر چه روی می دهد، با تأیید خود، بی دردرسر بگذرند. این مسئله به حدی شیوع یافته است که افراد جامعه، بسیاری از احساسات خود را بروز نمی دهند. برای مثال، اگر پدر و مادر سخنانی در تأیید فرزندان بگویند و بدان معتقد باشند، آن را بروز می دهند، اما اگر از آنها انتقاد داشته باشند آن را فرو می خورند تا ناپردبار تلقی نشوند. این در حالی است که امام صادق (ع) می فرمایند: احب اخوانی من اهدی لی عبوی: (۱۱) « بهترین برادران من کسی است که عیب های مرا به من هدیه کند.» در همین معنای نادرست نیز سهم همه ی افراد از تساهل، یک سان نیست، بلکه

۱. ویلیام جی. گود، خانواده و جامعه، ترجمه ی ویدا ناصحی، ص ۲۳.
۲. باقر ساروخانی، روش های تحقیق در علوم اجتماعی، ص ۱، ص ۱.
۳. محمد رضا زیبایی نژاد و دیگران، درآمدی بر نظام شخصیت زن در اسلام، ص ۷۷.
۴. حسین علی نودری، پست مدرنیته و پست مدرنیسم، ص ۱۰۷.
۵. محمد تقی شیخی، جامعه شناسی زن و خانواده، ص ۸۰.
۶. ویلیام گاردنر، جنگ علیه خانواده، ترجمه ی معصومه محمدی، ص ۳۱.
۷. ردع (۱۳)، ۱۱.
۸. عبدالحمید بن هبه الله بن ابی الحدید، شرح الهدی لی عبوی: (۱۱) « بهترین برادران من کسی است که عیب های مرا به من هدیه کند.» در همین معنای نادرست نیز سهم همه ی افراد از تساهل، یک سان نیست، بلکه
۹. Gertrude Himmelfarb, Marriage and Morals Among the Victorians. ۷۹.p.
۱۰. محمد بن یعقوب کلینی، الکافی، ج ۱، ص ۱۷.
۱۱. محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی (شیخ مفید)، الاختصاص، ص ۲۴۰.